

Dyspozycja Nr 2 /2012
Prezydenta Miasta Wałbrzycha
z dnia 4 STYCZNIA 2012 r.

**w sprawie wprowadzenia „Instrukcji
ustalania i stosowania norm zużycia paliw płynnych w eksploatacji pojazdów Straży
Miejskiej w Wałbrzychu”**

W celu uregulowania zasad i trybu postępowania w zakresie ustalania i stosowania norm zużycia paliw płynnych w pojazdach użytkowanych przez Straż Miejską w Wałbrzychu, ustalam co następuje.

§ 1.

Wprowadzam w życie „Instrukcję ustalania i stosowania norm zużycia paliw płynnych w eksploatacji pojazdów Straży Miejskiej w Wałbrzychu” w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej dyspozycji.

§ 2.

Nadzór nad realizacją niniejszej dyspozycji powierza się Komendantowi Straży Miejskiej w Wałbrzychu

§3

Dyspozycja wchodzi w życie z dniem podpisania

Prezydent
Miasta Wałbrzycha
Roman Szpilemiej

Instrukcja
w sprawie ustalania i stosowania norm zużycia paliw płynnych w eksploatacji pojazdów
Straży Miejskiej w Wałbrzychu

I. Zasady ustalania norm zużycia paliw.

§1

1. Normy eksploatacyjne zużycia paliwa należy ustalać w oparciu o rzeczywiste warunki eksploatacji dla poszczególnych pojazdów.
2. Norma eksploatacyjna zużycia paliwa może być ustalona na podstawie:
 - a) badania zużycia paliwa przeprowadzonego według zasad określonych w § 7 – 9, lub:
 - b) doświadczenia w eksploatacji, udokumentowanego ewidencją dotychczasowego zużycia paliwa,
 - c) normy fabrycznej zużycia paliwa ustalonej przez producenta pojazdu i zawartej w instrukcji fabrycznej pojazdu.
3. Normę eksploatacyjną dla pojazdów, których silniki napędzane są dwoma rodzajami paliw (benzyna, gaz LPG) ustala się w sposób jak w ust.2. z tym, że dla tych pojazdów należy ustalić normę zużycia obydwu rodzajów paliwa wskazując normę zużycia potrzebną na rozruch pojazdu i na jego eksploatację.
4. W przypadku wprowadzenia do użytkowania pojazdu nowego typu w okresie kiedy temperatura otoczenia wynosi poniżej 0⁰C bądź znajdującego się w okresie docierania, można ustalić na ten okres tymczasową normę eksploatacyjną zużycia paliwa.
5. Jeżeli ze względu na warunki eksploatacji pojazdów norma podstawowa zużycia paliwa okaże się niewystarczająca, co zostanie stwierdzone w wyniku badania zużycia paliwa, można ustalić normę eksploatacyjną wyjątkową zużycia paliwa wyższą niż norma podstawowa w granicach do 100%.

§2

Normy eksploatacyjne zużycia paliwa, ustalone w sposób określony w § 1, mogą być stosowane po zatwierdzeniu ich przez Komendanta Straży Miejskiej na wniosek pracownika straży zajmującego się transportem.

§3

1. Pracownik straży zajmujący się transportem obowiązany jest przeprowadzić co najmniej raz na dwa lata rewizję ustalonych norm eksploatacyjnych paliwa.
2. Rewizja norm (ust.1) może być przeprowadzona:
 - a) w sposób przewidziany dla ustalenia norm, albo:
 - b) na podstawie analizy rzeczywistego zużycia paliwa w okresie letnim.
3. Jeżeli wyniki rewizji wykażą, że zużycie paliwa odbiega od norm eksploatacyjnych, normy te należy odpowiednio skorygować.

II. *Zasady stosowania norm zużycia paliw.*

§4

1. Niesprawność lub usterka techniczna pojazdu nie może uzasadniać stosowania wyższych norm przewidzianych dla trudniejszych warunków eksploatacji.
2. Pojazd przekraczających normę eksploatacyjną zużycia paliwa z powodu niesprawności lub usterki technicznej, powinien być wycofany z ruchu i przywrócony do stanu technicznego zapewniającego zużycie paliwa w granicach ustalonej normy.

§5

1. Norma eksploatacyjna zużycia paliwa może być przekroczona:
 - a) jeżeli pojazd ciągnie przyczepę lub inny pojazd, to na każdą tonę dopuszczalnego ciężaru całkowitego ciągniętej przyczepy lub pojazdu można stosować dodatek do normy eksploatacyjnej w granicach do 4,5% dla pojazdu z silnikiem o zapłonie iskrowym, a w granicach do 2,5% dla pojazdu o zapłonie samoczynnym, w zależności od stopnia wykorzystania ładowności przyczepy.
 - b) w granicach do 10%, jeżeli pojazd jest używany do przewożenia ładunków na odcinkach nie przekraczających 1km między kolejnymi punktami załadunku i rozładunku.
 - c) w granicach do 10% jeżeli pojazd jechał w kolumnie składającej się z co najmniej 6 pojazdów lub był używany do pilotowania takiej kolumny.
 - d) w granicach do 5%, jeżeli pojazd:
 - znajduje się w okresie docierania lub posiada silnik w okresie docierania,
 - osiągnął przebieg ustalony normą okresu eksploatacji pojazdu,
 - e) w granicach do 10%, jeżeli w okresie zimowym (od dnia 1 listopada do 31 marca) warunki atmosferyczne powodują zwiększenie zużycia paliwa w stosunku do zużycia występującego w okresie letnim.
2. Przekroczenie normy eksploatacyjnej określonej w ust.1 może być uznane za usprawiedliwione przez Komendanta Straży Miejskiej na wniosek pracownika zajmującego się transportem.
3. Pracownik prowadzący gospodarkę transportową zobowiązany jest sprawować nadzór nad właściwym stosowaniem dodatku, o którym mowa w ust.1.

§6

1. Jeżeli pojazdy są bezpośrednio używane do:
 - a) zwalczania klęsk żywiołowych,
 - b) terenowych działań operacyjnych (np. obstawa terenu, pościg),
 - c) ćwiczeń taktycznych, i w związku z tym zachodzi potrzeba jazdy po bezdrożach, bądź przejeżdżania na długich odcinkach przez tereny zalane wodą, lub zaśnieżone, zużycie paliwa ponad ustalone normy eksploatacyjne może być uznane za uzasadnione.
2. Zużycie paliwa ponad ustaloną normę eksploatacyjną w przypadkach wymienionych w ust.1 może być uznane za usprawiedliwione przez Komendanta Straży Miejskiej na wniosek pracownika zajmującego się transportem sporządzony na podstawie oświadczenia kierującego pojazdem zawierającego opis warunków w jakich odbywało się używanie pojazdu; oświadczenie to powinno być potwierdzone przez osobę korzystającą z pojazdu lub dysponującą pojazdem.
3. Oświadczenie wymienione w ust.2 należy przechowywać z książką kontroli pracy pojazdu.

III. Badanie zużycia paliwa.

§7

1. Badanie zużycia paliwa, zwane dalej „badaniem” należy przeprowadzać:
 - a) w celu ustalenia lub rewizji normy eksploatacyjnej zużycia paliwa,
 - b) w razie zgłoszenia przez kierującego pojazdem zużywania paliwa ponad ustaloną normę eksploatacyjną.
2. Badania przeprowadza wyznaczony pracownik lub wyznaczony specjalista, w zasadzie w obecności kierującego pojazdem. Wyniki przeprowadzonych badań należy wykazać w protokole badania zużycia paliwa według wzoru stanowiącego załącznik nr 1 do instrukcji.

§8

1. Do badania należy używać pojazdów technicznie sprawnych po okresie docierania.
2. Badania należy wykonywać:
 - na wyznaczonych trasach, na których występują warunki drogowe i ruchowe zbliżone do warunków w jakich pojazd będzie użytkowany,
 - przy temperaturze otoczenia powyżej 0⁰C i przy pogodzie możliwie bezwietrznej.
3. Szybkość pojazdu podczas badania powinna być zbliżona do szybkości jazdy najczęściej stosowanej w warunkach użytkowania pojazdu, jednak nie przekraczająca szybkości określonej w przepisach o ruchu na drogach publicznych.
4. Podczas wykonywania badania pojazd przeznaczony do przewozu osób powinien być obciążony w granicach $\frac{3}{4}$ dopuszczalnej ładowności, a pojazd przeznaczony do przewozu ładunków, w granicach $\frac{1}{2}$ dopuszczalnej ładowności.

§9

1. Pomiaru ilości zużytego paliwa wykonuje się metodą pełnego zbiornika.
2. Badanie należy wykonać na wyznaczonej trasie składającej się z wybranego odcinka drogi oraz dojazdu z miejsca postoju pojazdu do tego odcinka i powrotu do miejsca postoju pojazdu.
3. Wybrany odcinek drogi powinien posiadać długość co najmniej 10 km, odcinek drogi powinien być przejechany w obu kierunkach.
4. W celu ustalenia zużycia paliwa przypadającego na 100km przebiegu, należy podzielić ilość zużytego paliwa w czasie badania przez rzeczywistą długość przejechanej drogi w kilometrach (według wskazań licznika) i iloraz pomnożyć przez 100.
5. Otrzymane w ten sposób określony w ust. 4 wyniki obliczeń należy zaokrąglić w górę do pół litra (np. 13,2 zaokrąglić na 13,5; 13,7 na 14,0)

IV. Zasady rozliczania paliwa.

§10

1. Każda ilość paliwa wydanego osobie kierującej pojazdem wpisana jest do książki kontroli pracy pojazdu. Rozliczenia tej osoby z pobranego paliwa należy dokonywać raz w miesiącu na podstawie książki kontroli pracy pojazdu. Wzór książki kontroli pracy pojazdu stanowi załącznik nr 2, 3 i 4 do instrukcji.
2. Na koniec okresu rozliczeniowego pojazdy powinny być zaopatrzone w pełne zbiorniki paliwa,
3. Rozliczanie osoby kierującej z pobranego paliwa należy dokonywać przez porównanie ilości paliwa, którą pojazd mógł zużyć w tym okresie.
4. W celu ustalenia ilości rzeczywistego zużycia paliwa w okresie rozliczeniowym należy:
 - a) ustalić ilość paliwa pozostałego w pojeździe w chwili dokonywania rozliczenia,
 - b) ustalić ilość paliwa pobranego przez osobę kierującą pojazdem w okresie rozliczeniowym,
 - c) odnotować ilość paliwa pozostałego w pojeździe w chwili dokonywania poprzedniego rozliczenia,
 - d) zsumować ilość paliwa zgodnie z pkt. b i c i od sumy tej odjąć ilość paliwa ustaloną zgodnie z pkt. 1.
5. Ilość paliwa, którą pojazd mógł zużyć w okresie rozliczeniowym, powinna być obliczona na podstawie ilości przejechanych kilometrów (przepracowanych godzin) w danym okresie oraz ustalonej dla danego pojazdu normy eksploatacyjnej zużycia paliwa.
6. Jeżeli w wyniku rozliczenia okaże się, że ilość rzeczywiście zużytego paliwa jest mniejsza od ilości paliwa, którą pojazd mógł zużyć w danym okresie (ust.5), różnica tych ilości oznacza oszczędności. Jeżeli ilość rzeczywiście zużytego paliwa jest większa od ilości,

którą pojazd mógł zużyć, to różnica tych ilości oznacza zużycie ponad ustaloną normę (przepeł).

§11

Wymiany oleju silnikowego i przekładniowego w pojazdach należy dokonywać według zasad określonych w instrukcjach fabrycznych pojazdów. W przypadku braku tych instrukcji, zgodnie z zaleceniami producenta.

§12

1. W przypadku gdy silnik pojazdu pracuje na biegu jałowym przez czas dłuższy (minimum 30 minut) – motogodziny – czas pracy silnika wpisuje się w książce kontroli pojazdu, załącznik nr 3, rubryka nr 8 zaokrąglając ten czas do 0,5 lub 1 motogodziny i ich wielokrotności przy czym wielkość 0,5 motogodziny równa jest 30 minutom.
2. Ilość paliwa zużytego w czasie pracy silnika podczas postoju (ust.1) ustala się mnożąc ilość minut pracy silnika przez 0,5% normy eksploatacyjnej zużycia paliwa ustalonej dla danego pojazdu, zaokrąglając w górę otrzymany wynik do pół litra.
3. Gdy w pojeździe z silnikiem napędzanym benzyną i LPG, gdzie LPG jest głównym źródłem zasilania a benzyna służy do uruchamiania silnika, nastąpi awaria systemu zasilającego w gaz lub nastąpi inna okoliczność uniemożliwiająca jazdę na paliwie podstawowym a jazda będzie możliwa jedynie na paliwie służącym do rozruchu, wówczas ilość przejechanych na paliwie dodatkowym kilometrów wpisuje się do książki kontroli pracy pojazdu samochodowego.

V. *Obsługa codzienna pojazdu.*

§13

1. Kierujący pojazdem, przed jazdą, obowiązany jest wykonać obsługę codzienną pojazdu służbowego tzw. OC i potwierdzić to stosownym zapisem w książce kontroli pojazdu.
2. Wpis stwierdzający przyjęcie pojazdu, jako sprawnego technicznie z pełnym wyposażeniem oznacza przyjęcie przez kierującego pełnej odpowiedzialności za jego stan techniczny.
3. W ramach obsługi codziennej kierowca winien, w szczególności:
 - sprawdzić czystość pojazdu – uprzątnąć pojazd,
 - sprawdzić poziom oleju w silniku, płynu w układzie chłodzenia i układzie hamulcowym oraz płynu do spryskiwacza szyb,
 - sprawdzić ciśnienie powietrza w oponach,
 - sprawdzić działanie świateł zewnętrznych i wewnętrznych, wycieraczek do szyb oraz sygnałów dźwiękowych,
 - uruchomić silnik, sprawdzić działanie alternatora i poziom elektrolitu w akumulatorze,
 - sprawdzić umocowanie kół, ruchomych elementów nadwozia oraz stan ogumienia,

- wykonać inne czynności wynikające ze szczególnych cech konstrukcyjnych pojazdu lub szczególnych warunków eksploatacji.

§14

Dyżurni straży lub pełniący obowiązki dyżurnych zapewniają strażnikom kierującym radiowozami, wykonanie obsługi codziennej pojazdu poprzez wyznaczenie czasu niezbędnego na jej wykonanie w wymiarze minimum 15 minut.

Załącznik nr 1 do Instrukcji w sprawie ustalania i stosowania norm zużycia paliw płynnych w eksploatacji pojazdów Straży Miejskiej w Wałbrzychu

....., dnia 20....r
(nazwa jednostki)

**PROTOKÓŁ
badania zużycia paliwa**

w dniu 20r.
(stopień, imię i nazwisko)

w obecności kierującego pojazdem
(stopień, imię i nazwisko)

przeprowadził badanie zużycia paliwa przez, marki
(rodzaj pojazdu)

typu nr rej. użytkowany w

w celu ustalenia* rewizji* normy eksploatacyjnej zużycia paliwa.

Badanie przeprowadzono pojazdem technicznie sprawnym, z obciążeniem
..... osóbkg, na trasie
(nazwa ulic lub miejscowość)

, posiadającej jezdnię, przy temperaturze ...°C
(rodzaj i stan nawierzchni jezdni)

Podczas badania pojazd zużył litr. paliwa przejeżdżając odcinek
drogi wynoszący km, w czasie pracyminut. na 100 km przebiegu*,

1 godzinę pracy silnika* zużycie paliwa wynosi:

$\frac{\text{ilość paliwa w litr}}{\text{droga w km} \cdot \text{praca w min}} \times 100 \cdot 60 = \dots \text{litr, po zaokrągleniu } \dots \text{ litr}$

Norma podstawowa zużycia paliwa wynosilitr. /100km*/ 1 godz. */.

Wniosek: proponuje się ustalenie normy eksploatacyjnej zużycia paliwa w wysokości
.....litr. /100 km*/ 1 godz.*/

.....
(podpis kierującego pojazdem)

.....
(podpis przeprowadzającego badanie)

* niepotrzebne skreślić

Załącznik nr 2 do Instrukcji w sprawie ustalania i stosowania norm zużycia paliw płynnych w eksploatacji pojazdów Straży Miejskiej w Wałbrzychu

.....
(nazwa jednostki)

KSIĄŻKA KONTROLI PRACY
pojazdu samochodowego
na miesiąc 20.....r.

Rodzaj pojazdu marka i typ

nr rejestracyjny

Norma zużycia paliwa do rozruchu pojazdu na 100kmlitr.

Norma eksploatacyjna zużycia paliwa na 100 km:

Benzyna litr.

LPG litr.

Miesięczny przebieg pojazdu w km:

Benzyna litr.

LPG litr.

od stanu licznika do stanu licznika

Pojazd powierzono do:

- Stałego prowadzenia

.....

- Obsługi codziennej

.....

(imię i nazwisko)

Podpis osoby wystawiającej książkę

Załącznik nr 4 do Instrukcji w sprawie ustalania i stosowania norm zużycia paliw płynnych w eksploatacji pojazdów Straży Miejskiej w Wałbrzychu

Produkty											
BENZYNA					LPG						
Dzień m-ca	Nr wyk. Rozchodu z magazynu	Wydano		Stan licznika	Podpis magazyniera	Dzień m-ca	Nr wyk. Rozchodu z magazynu	Wydano		Stan liczn. km	Podpis magazyniera
		Paliwa w litr.	Oleju silnikowego w litr.					Paliwa w litr.	Oleju silnikowego w litr.		
Stan z poprzedniego miesiąca						Stan z poprzedniego miesiąca					
		Razem						Razem			

	Benzyna	LPG
Ilość paliwa, którą pojazd mógł zużyćkm wg normy eksploatacyjnej	
km z dodatkiem%	
	RAZEM	

Różnica
 Oszczędności : Benzyna LPG
 Przepał: Benzyna LPG

Podpis dokonującego rozliczenie